

Utkast

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om ersättning av statens medel som till följd av frihetsberövande skall betalas till oskyldigt häktad eller dömd

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om ersättning av statens medel som till följd av frihetsberövande skall betalas till oskyldigt häktad eller dömd ändras i fråga om de bestämmelser som gäller ersättningsbeloppet. Beredningen av propositionen bygger på föresatsen som statsminister Petteri Orpos regering enades om vid sin halvtidsöversyn, enligt vilken det fastställs ett tak för ersättningarna till oskyldigt häktade.

I propositionen föreslås det att det i lagen uttryckligen ska föreskrivas om beloppet av den ersättning som betalas för lidande per dygn och om de omständigheter som ska beaktas när ersättningen bestäms. För närvarande bestäms ersättningen enligt rättspraxis och Statskontorets ersättningspraxis.

Det föreslås att grundbeloppet för ersättningen ska vara 120 euro för varje påbörjat dygn som personen har varit frihetsberövad. Ersättningen per dygn kan av särskilda skäl höjas eller sänkas. Beloppet av ersättningen är enligt lagförslaget dock minst 80 euro och högst 180 euro för varje dygn som personen har varit frihetsberövad. I lagen nämns de omständigheter som ska beaktas vid prövningen av särskilda skäl. Det föreskrivs separat om beloppet av den ersättning som betalas för lidande när en person har meddelats reseförbud eller förstärkt reseförbud eller ålagts häktningssarrest.

Till lagen fogas också en bestämmelse enligt vilken beloppet av den totala ersättningen för lidande kan höjas eller sänkas, om ersättningen annars blir uppenbart oskälig.

Propositionens centrala mål är att förtydliga och precisera bestämmelserna om ersättning för lidande till följd av frihetsberövande och på så sätt både förbättra ställningen för dem som ansöker om ersättning och göra behandlingen av ersättningsärenden smidigare. Syftet med propositionen är också att ersättningarna för lidande inte ska bli oskäligt stora och att ersättningsbeloppen även i övrigt ska ligga närmare ersättningsnivån i flera andra europeiska länder än för närvarande.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft omkring tre månader efter det att den har antagits och stadfästs.

Lag

om ändring av lagen om ersättning av statens medel som till följd av frihetsberövande skall betalas till oskyldigt häktad eller dömd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ersättning av statens medel som till följd av frihetsberövande skall betalas till oskyldigt häktad eller dömd (422/1974) 1 a §, sådan den lyder i lag 106/2018, och
fogas till lagen nya 4 a och 10 § som följer:

1 a §

Om någon har meddelats reseförbud eller förstärkt reseförbud eller ålagts häktningsarrest gäller i fråga om hans eller hennes rätt till ersättning för denna begränsning av friheten vad som i denna lag föreskrivs om anhållnas och häktades rätt till ersättning för frihetsberövande, om inte något annat följer av 4 a §.

4 a §

Beloppet av ersättningen för lidande är i 1 och 3 § avsedda fall av frihetsberövande 120 euro för varje påbörjat dygn som personen har varit frihetsberövad. Ersättningen per dygn kan av särskilda skäl höjas eller sänkas. Beloppet av ersättningen för lidande är dock minst 80 euro och högst 180 euro för varje dygn som personen har varit frihetsberövad.

Vid prövning av de särskilda skäl som avses i 1 mom. beaktas i synnerhet arten av frihetsberövande, allvarlighetsgraden i fråga om det misstänkta brott som utgör grund för frihetsberövandet och den förväntade straffpåföljdens längd, exceptionellt omfattande offentlighet till följd av frihetsberövandet, de brott som tillräknats personen och de straff som dömts ut för dem samt den skadelidandes ålder under frihetsberövandet. Dessutom kan hänsyn tas till sådana exceptionella omständigheter som hänför sig till frihetsberövandet eller den skadelidandes personliga förhållanden och som objektivt sett klart kan öka lidandet till följd av frihetsberövandet.

Om ersättning betalas på grund av reseförbud, förstärkt reseförbud eller häktningsarrest enligt 1 a §, är beloppet av ersättningen för lidande minst 20 euro och högst 60 euro för varje dygn som personens frihet har begränsats. Vid prövning av ersättningens belopp per dygn beaktas i vilken omfattning personens frihet faktiskt har begränsats med tvångsmedlet i fråga.

Beloppet av den totala ersättningen för lidande kan höjas eller sänkas, om ersättningen annars blir uppenbart oskälig.

10 §

De belopp som nämns i 4 a § 1 och 3 mom. får justeras genom förordning av statsrådet så att beloppen motsvarar förändringen i penningvärdet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas på ansökan om ersättning i ärenden som har anhängiggjorts hos Statskontoret efter det att lagen har trätt i kraft. På ärenden som är anhängiga hos Statskontoret eller en domstol vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 20

Statsminister

Petteri Orpo

Justitieminister Leena Meri